

СПІЛКА НАУКОВИХ ТА ІНЖЕНЕРНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНЕ І ЗАКАРПАТСЬКЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ
ТОВАРИСТВО ПРЯМОЇ АСОЦІАЦІАЦІЇ І МЕТОЛОГІВ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НІВЕЛІТ-АЗСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ ДІДІ «СИСТЕМА» :

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНУ І ПРАКТИКА
НАУКОВОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Науково-технічний збірник
Випуск №18

Київ-Ужгород-Ніреульгаза, 2002

У збірнику висвітлені деякі аспекти економічного та соціального розвитку регіону. На конкретних прикладах, взятих з діяльності науково-дослідних, урядових та промислових підприємств, показана роль і значимість системного підходу у вирішенні актуальних проблем управління виробництвом та впровадженні комплексом, як у нашій країні так і за кордоном, зокрема в Угорщині.

У другому розділі опубліковані роботи вчених, що відображають сучасний стан теоретичних та прикладних досліджень в області методології стандартизації, приладобудування, експериментальної фізики, медицини та екології.

Описано перспективні методи і засоби технічного контролю якості на виробництві, а також прилади, що використовуються в медичній практиці діагностики і лікуванняї.

Збірник підготовлений науково-видавничою Радою НТТ спільно з науковцями державного інституту м. Ніредьваза, вченими Ужгородського національного університету, Інституту електронної фізики НАН України, науковцями ДНІП «Система», Академії Інженерних наук України, Академії наук Угорщини та ін.

- Науково-видавничя рада: д.е.н. Бойко М.М., к.е.н. Волошук М.Ю., к.е.н. Гало М.П., к.е.н. Давків І.Я., к.т.н. Дудич І.І., к.е.н. Кальницький А.Е., д.т.н. Колшак В.Д., к.т.н. Лапці М., чл.-кор. НАНУ Міткова В.П., д.е.н. Лендел М.А., д.ф.-м.н. Маринеш В.В., д.х.н. Миталіна Ю.В., к.ф.-м.н. Молнар Ш.В., к.т.н. Мітраса С.І., к.т.н. Паряда В.В., к.е.н. Сава С.С., д.е.н. Пітолиць М.І., д.ф.-м.н. Різак В.М., д.м.н. Сікаві Л.Т., д.м.н. Русин В.І., д.ф.-м.н. Семак Д.Г., к.ф.-м.н. Шаркандь Й.П., д.ф.-м.н. Шимон Л.Л., к.т.н. Школя Л., д.е.н. Рушак М.Ю., чл.-кор. НАНУ Штенік О.В.
- Наукові редактори: к.е.н. Ценкієр Н.І., к.ф.-м.н. Штенік Ю.О.
- Технічні редактори: Шпаківський М.М., Данко О.М.
- Коректори: Дудич М.І., Кірпачь Б.Ітта.
- Технічне оформлення: Шоварі Лайош, Тупіца М.М.

©Науково-технічний збірник
НТТ, випуск 18, 2002.
©Вид. Центр Ніредьвазьського
Державного Інституту,
Ніредьваза, 2002.

РОЗДІЛ І

НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВИ

Шівачський І.М. – Представництво державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва у Закарпатській області

Мале підприємництво на противі останніх десятиріч не випадково привертає до себе присклипливу увагу. І це не є прямою причиною-випадком. Мале підприємництво (МБ) є багаторічним соціальномоекономічним явищем, в якому кожен з учасників МБ, тобто безпосередньо підприємств або підприємств, має можливість знайти своє місце, а зовнішні учасники також отримують позитивні результати: держава - податки, збільшення ВВП та число робочих місць в реальній економіці, зменшення соціальної напруги, місцева влада - податки і подієли на виборах, економічні партнери - гнучких та динамічних партнерів з низькими накладними витратами. Мале підприємництво є інструментом участі мільйонів людей у економічному житті власних країн і в міжнародному розподілі праці, є засобом існування і механізмом прагнення значно більших висот, це найбільший демократичний інститут, який практично нічого не коштує державним органам, але забезпечує і значну частку ВВП і переважну частку робочих місць.

Все це пояснює той факт, що в більшості країн світу МБ є не тільки об'єктом державної політики, але навіть розглядається як один з чинників національної безпеки.

безперечно, що рівень розвитку національної економіки ставити різні завдання перед державною політикою щодо МБ. Так розвинена ринкова економіка (до речі побудована на МБ) найчастіше ставить завдання розвитку експортного потенціалу суб'єктів МБ, гарантію їх участі у тендерах державних чи муніципальних закупок, розвиток підприємницького потенціалу особливих груп уваги чи ризику (від ветеранів бойових дій до сексуальних меншин). Країни з перехідною економікою найчастіше вирішують питання кількісного росту числа суб'єктів МБ, зменшення адміністративних бар'єрів та державного

ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ

Даньків І. Я. – Ужгородський національний університет,
Недашківко О. І., Остапчук М. Я. – Тернопільська академія
народного господарства

Незалежно від ступеня розвитку ринкових відносин господарський облік являє собою кількісну і якісну характеристику процесів господарської діяльності окремого підприємства (закладу), так і сукупності підприємств, розподілу і споживання наявного сукупного продукту. В даний час підприємствами налогового сукупного продукту. В даний час підприємствами здійснюється три види обліку: оперативний (оперативно-технічний), бухгалтерський, статистичний. Останнім часом намілилася тенденція поділу бухгалтерського обліку на фінансовий і управлінський облік. Фінансовий облік має собі за мету представлення інформації у вигляді звітів зовнішнім користувачам – засновникам, учасникам, інвесторам. Управлінський облік призначений для потреб управлінського персоналу (менеджерів) підприємства. Розрізняються і методи цих видів обліку. Оперативно-технічний облік характеризується простотою побудови, повільністю отримання і використання інформації. Його сферою є підвищення продуктивності господарської діяльності підприємства, дані про кількість використаного робочого часу працівниками та обсяг їх виробітку за зміну, місяць і т. д. В оперативному обліку, складовою частиною якого є диспетчерський облік, застосовуються, головним чином, натуральні показники. Форма представлення даних оперативного обліку вкрай проста – графіки, відомості, звіти і т. д. Засоби передачі даних включають як паперові носії, так і технічні засоби – телефон, телеграф, факс.

Показники оперативного обліку розробляються, як правило, самими підприємствами для своїх внутрішніх управлінських потреб. Державне втручання в сферу цього виду обліку зводиться до мінімуму. Операційний облік може виступати складовою частиною управлінського обліку.

Стимулюючи фактором розвитку взаємних торгово-економічних відносин є також і значне зменшення виробництва по Україні та нестабільність українського законодавства.

Зменшення вищезказаних факторів безумовно вплинуть на підвищення динамізму і диверсифікації взаємних торгово-економічних відносин.

В цілому Угорська Республіка приділяє значну увагу розвитку зовнішньоекономічних відносин з зарубіжними партнерами. Вактивне місце в даному процесі займають і відносини з країнами сусідями, такими як Австрія і Україна. На наш погляд, їх динаміку буде ще ефективнішим і після вступу Угорщини до Європейського Союзу.

Література:

1. Net Vilaggazdasag: Auda Riado Budapest, 2002, 1sz., 23.
2. АО КОПИТ-ДАТОРТ Институт по исследованию конъюктуры, рынков и по выяслительной технике: Бюро коммерческой информации. Статистическо-аналитический справочник, - Будапешт. №2, 2002, с. 5.
3. Ледос В. А. Торговельні партнери України. Інформаційно-аналитический справочник.: К. Либра, 2000, - с. 48.

Регулювання економіки України зумовило значні зміни фінансового механізму її регулювання, зокрема податкової системи. Ця система стала однією з найважливіших у фінансових відносинах між державою і суб'єктами господарювання. До того ж вона різноманітна і охоплює всі аспекти діяльності підприємства.

Законодавчо визначено базові принципи системи оподаткування, яка входить до прямих і непрямих податків, податкові платежі, для визначення яких застосовуються спеціальні механізми обчислення, різні бази, вони покриваються з різних джерел: прибутку чи витрат виробництва. Тому облікове забезпечення звітності про податки і податкові платежі є надзвичайно важливим, якщо до цього ж врахувати доволі жорстку систему фінансових санкцій, яка застосовується до підприємств, керівників і бухгалтерів при виявленні помилок і викривлень у визначенні податків і податкових платежів.

Регулювання економіки України супроводжується впровадженням у практику вітчизняного обліку міжнародних стандартів. Це зумовлено потребою його уніфікації у відповідності із загальноприйнятими принципами організації, бо нестимулювання вітчизняної системи з дієюю у міжнародну економіку, не сприяє зручному інтеграцію нашої держави у міжнародну економіку, не сприяє кардинальних заходів щодо методології і методики організації бухгалтерського обліку як на підприємствах виробничой, так і торговельно-сфери, а також у бюджетних і кредитних установах. Зокрема, затверджено новий План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, низку Положень (стандартів), що максимально наближені до міжнародних і дають можливість чіткого поділу обліку на фінансовий і управлінський, як це прийнято у економічно розвинутих країнах світу. Разом з тим особливості податкового законодавства України зумовили необхідність ведення податкового обліку, який потрібний для поліпшення інформаційності фінансового обліку, оскільки на основі даних лише фінансового чи управлінського обліку неможливо досягти достовірного забезпечення податкової звітності.

Бухгалтерський облік – процес виявлення, вимірювання, оформлення, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття економічних рішень [4].

Метою ведення бухгалтерського обліку є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів на відміну від інших видів обліку для бухгалтерського обліку характерні наступні елементи: суцільна реєстрація господарських операцій підприємства, їх документування, вартісне узагальнення фактів господарського життя, систематизація даних на рахунках бухгалтерського обліку способом подвійного запису, балансове узагальнення підсумків фінансової діяльності суб'єкта господарювання.

Дані оперативного і бухгалтерського обліку широко застосовують в аналізі господарської діяльності підприємства для вироблення ефективних методів його управління.

Статистичний облік – діяльність, спрямована на збір, обробку, аналіз і публікацію статистичної інформації, яка характеризує кількісні закономірності життя суспільства (економічні, соціальні, політичні та ін.). Статистика розробляє спеціальну методологію дослідження і обробки матеріалів: масові статистичні спостереження, методи групувань, середніх величин, індексів, балансовий метод, метод графічних зображень.

Для підприємств (господарюючих суб'єктів) статистичний облік здійснюється по затверджених формах, які є первинною інформацією для органів статистики.

Названі види обліку утворюють єдину систему обліку на рівні підприємства і на загальнодержавному рівні. Ці види обліку можуть мати єдині джерела інформації, наприклад, накладну на здачу продукції (представляють) в реєстрах обліку і формах звітності по-різному, у відповідності із завданнями кожного з них.

У міжнародній практиці як самостійні галузі бухгалтерського обліку існують: фінансовий облік; управлінський облік; податковий облік [3, 8].

Згідно Закону про оподаткування прибутку об'єктом оподаткування є прибуток. Він визначається як різниця між сумою експортованого валового доходу та сумою валових витрат і амортизації. Об'єктами ж податкового обліку виступають операції, які зумовлюють валові доходи, валові витрати і амортизацію, чи операції, що користують ці складові прибутку. Таким чином, в ієрархії показників об'єкти оподаткування займають верхній рівень, а об'єкти податкового обліку – нижній рівень.

Ряд об'єктів обліку в законодавчих актах представлені у вигляді термінів, вживаних в конкретному законі. В податковому законодавстві вживається ряд термінів та понять, які неможливо відобразити в бухгалтерському обліку. З іншої сторони, переважна більшість бухгалтерських термінів в податковому законодавстві трактуються інакше, ніж в бухгалтерських положеннях (стандартах). Все це ще раз вказує на те, що цілі і методи бухгалтерського і податкового обліку різні і по ряду позицій не співпадають. Це певною мірою природно, бо споживачі цих видів обліку різні.

Споживачем податкового обліку є податкове відомство держави. Основними споживачами бухгалтерського обліку є керівництво підприємства, власники підприємства і його інвестори. Взаємозв'язок між податковим і бухгалтерським обліком виражається: 1) обидва види обліку базуються на одних і тих же первинних документах; 2) фіксуються одні і ті ж факти господарського життя; 3) ведуться одні і ті ж спеціалісти – бухгалтери.

Хоча податковий облік органічно поєднується з традиційною системою фінансового обліку, його не можна вважати лише складовою частиною останнього, оскільки суттєві особливості економічних категорій, які тут використовуються, зумовлюють значні відмінності не тільки первинних документів, аналітичних реєстрів, взаємозв'язку (кореспондентці рахунків), але і методики організації цього процесу. Мова, насамперед, йде про відмінність як економічного змісту, так і методики визначення валових витрат та валових доходів у податковому обліку від витрат, доходів і результатів діяльності у фінансовому обліку. Основна особливість податкового обліку – це прийнято новий підхід до визначення моменту виникнення доходів і витрат, а значить і

Таким чином, в міру розвитку ринкових відносин в Україні, ускладнення податкового законодавства та підвищення технічної оснащеності облікових робіт в системі бухгалтерського обліку практично сформувалось три підсистеми, кожна з яких має свою мету, завдання, сукупність принципів, методів та процедур, які використовуються при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських процесів. Такими підсистемами в системі бухгалтерського обліку є: управлінський облік, фінансовий облік та податковий облік [2, 47].

Перший з них задовольняє потреби внутрішнього господарського (внутрішньофирмового) управління ресурсами виробництва (обігу) і затратами. Фінансовий облік готує інформацію для зовнішніх користувачів і оперує результатними показниками фінансового стану підприємства. Іривняченням податкового обліку є: визначення сум податків; контроль за їх сплатою.

Вперше офіційно термін "податковий облік" з'явився в статті 11 Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" [5]. Цей закон можна вважати "батьком" податкового обліку в Україні. Проте, в основному, він регулює порядок нарахування податку на прибуток, але не описує методики податкового обліку.

Закон України "Про податок на додану вартість" [6] концептуально сумісний з законом про прибуток. Категорії податкового обліку отримали в ньому подальший розвиток. Закон, що регулюють стягнення всіх інших податків і зборів в Україні, не вимагають вести окремих податковий облік. Тому розрахунок інших податків і зборів (крім податку на прибуток і ПДВ) ведеться в системі бухгалтерського обліку.

Об'єктами бухгалтерського фінансового обліку є господарські процеси, в результаті яких змінюються активи, зобов'язання і капітал підприємства. Визначення терміну "об'єкти податкового обліку" в законодавстві до даного часу не наведено. На наш погляд, найбільш вдале визначення об'єктів податкового обліку дано А.І.Малишкіним – це господарські операції платника податку (збору), що відображають виникнення або зміну об'єкта оподаткування [2, 11].

Взаємозв'язок і субординацію об'єктів оподаткування і об'єктів податкового обліку можна прослідкувати на такому прикладі.

об'єкта оподаткування. Оскільки у податковому обліку валові доходи і валові витрати відображаються за першою подією, якою може бути надходження (сплата) коштів чи продаж (купівля) товарів, робіт, послуг тощо, тут застосовується і касовий метод, і метод нарахування. У фінансовому ж обліку використовується лише метод нарахування.

Значно відрізняється податковий і фінансовий облік основних засобів, їх амортизації, операції з операційної і фінансової операції (лізингу), бартерних (товарообмінних операцій) та ін. В таблиці 1 наведено характерні приклади для порівняння відображення господарських операцій в податковому та бухгалтерському обліку.

Облік податку на додану вартість суттєво відрізняється від фінансового обліку взєморозрахунків із бюджетом за цим видом платежів як спеціальними первинними документами, так і аналітичними реєстрами, кореспонденцією рахунків. Як наслідок, податкова і фінансова звітність складаються зараз на основі різних джерел аналітичного обліку, методика її складання, як і економічні категорії, що тут застосовуються, мають суттєві відмінності. Якщо метою фінансового обліку є комплексна оцінка реального фінансового стану підприємства і його методологія регулюється виключно Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, то мета податкового обліку локальніша – визначення бази для фіскальних платежів. Податковий облік в більшій мірі регулюється нормами Закону про податки і платежі, або ж інструктивними матеріалами податкової адміністрації України.

Відмінність податкового і фінансового обліку можна проілюструвати навіть у тих випадках, коли між економічним змістом категорій, проти їх загальної назви, немає внутрішніх розбіжностей, але вони виникають при сумарному відображенні. Наприклад, у податковому обліку існують обмеження щодо розміру витрат на рекламу, суми створеного страхового резерву, тощо, які виконуються у валові витрати, або ж, навпаки, щодо мінімальних цін реалізації пов'язаних осіб, за бартерними операціями – при визначенні валових доходів, що не береться до уваги у фінансовому обліку із відображення витрат і доходів діяльності.

Таким чином в Україні, як і у економічно розвинутих країнах, реально існує податковий облік. Десятиріччями традиційно бухгалтерський облік у нас був одночасно підпорядкований і потребам облікового забезпечення податкової звітності, в той час, як у більшості країн ринкової економіки податковий облік був відокремлений вже

Таблиця 1. Облік події господарської діяльності

Господарська операція	Податковий облік	Фінансовий облік
Одержано попередню оплату від покупців	Валовий дохід	Кредиторська заборгованість
Здійснено попередню оплату поставникам	Валові витрати	Дебиторська заборгованість
Проведено ремонт основних засобів	Валові витрати в межах 5% сукупної вартості групи основних засобів	Поточні витрати
Нараховано курсові різниці по немонетарних статтях	Валові витрати (доходи)	Нарахування не поводиться
Використано ПММ для потреб легкового автотранспорту	Не включається до складу валових витрат	Поточні витрати
Проведено модернізацію основних засобів	Валові витрати в межах 5% сукупної вартості групи основних засобів	Капітальні витрати
Прийнято ліцензію	Валові витрати	Немає матеріальних активів
Відображено різницю між вартістю реалізації і балансовою вартістю основних засобів груп 2 і 3	Не включається до складу валових витрат (прибуток, збиток) від фінансових результатів	Звичайної діяльності

МЕХАНІЗАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБРОБКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ОБЛІКУ

Курзьміський Ю.А. – Київський національний

економічний університет

На даний час існує значна кількість програмно забезпечення для автоматизованої обробки даних бухгалтерського обліку створеного як на Україні, так і закордоном. Не вдаючись до конкретних програм можна сказати, що кожний програмний продукт призначений для автоматизації методичних і технічних прийомів ведення господарського обліку та складання звітності, має як свої суттєві переваги так і деякі недоліки. Перш за все це пов'язано з тим, що у більшості випадків, програми пишуть програмісти в не обліковці, дотримуючись поставлених бухгалтерами завдань. Кожний з них мислить своїми категоріями для виконання однієї і тієї ж мети - створити оптимальну програму для ведення бухгалтерського обліку. На жаль, багато з існуючих на сьогодні програмних пакетів не дозволяють виконувати основні завдання бухгалтерського обліку в тій мірі, як це б робили люди. Завдання бухгалтерського обліку зумовлені вимогами управління господарством, функціонуванням господарського механізму. У зв'язку з розвитком автоматизації обліку термін "завдання бухгалтерського обліку" слід розуміти як рішення окремих частин (елементів) обліку. А тому такі рішення більш правильно називати "облікові завдання". Найважливішими завданнями бухгалтерського обліку є: збирання, обробка і відображення первинних даних про господарську діяльність; систематизація даних з метою узагальнення і отримання підсумкової інформації про господарську діяльність; забезпечення необхідними даними з метою здійснення контролю за виконанням планів діяльності, режимом економіки тощо. Автоматизований облік повинен забезпечувати отримання первинної інформації про господарську діяльність. З цією метою по кожній господарській операції збираються дані, які фіксуються на відповідних носіях економічної інформації. При цьому

давно і його ведуть або ж зовсім незалежно від фінансового, або з певним наближенням до останнього.

Тому логічним є те, що не всі і теоретичні і практичні однозначно

сприймають появу терміну "податковий облік". Однак спротив його впровадженню є безперспективним і мова може йти лише про якнайвишше методологічне обґрунтування методики його ведення на підприємствах, яка сприяла б достовірному обліковому забезпеченню податкової звітності при будь-яких змінах податкового законодавства, оскільки останні зачіпають, як правило, лише базу оподаткування, а не

методику формування звітних показників.

Література:

1. Герасим П.М., Герасим А.П., Хомин П.Я. Податковий облік і звітність на підприємствах (єдність і розходження за національними стандартами). Монографія. – Д.: Українські технології, 2001. – 167 с.
2. Малишкін А.И. Налоговый учет: ситуации и решения. – Пособие. – К.: Либра, 1999. – 224 с.
3. Нахай А.Л. та ін. Курс лекцій з питань оподаткування. Посібник. – К.: Укртіншпроект, 1998. – 104 с.
4. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. №996-XIV/
5. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 22.05.1997 р. №283/97-ВР.
6. Закон України "Про податок на додану вартість" від 03.04.1997 р. №168/97-ВР.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I

1. <i>Літинський І.М.</i> НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВИ	3
2. <i>Кеменич Г.Г.</i> ЛОКАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	13
3. <i>Гапо М., Данко О.М., Дубич І.І., Нішов Й., Лаврич М.</i> МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ ТА ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ	19
4. <i>Химиченко В.В., Химиченко В.В.</i> УРВАНІЗАЦІЯ ЖИТТЯ. ТЕХНОГЕННА СИТУАЦІЯ І ДІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	28
5. <i>Дакнер Золтан, Гапо Миколаш.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТТЯ АГРАРНО-ПРОМИШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА ВЕНГРІЇ	40
6. <i>Гапо М., Шиндер І.Ю., Данко О.М., Ценцер Н.І., Калчицький А.Е.</i> АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	63
7. <i>Гапо М., Фішен Д., Шиндер Г.Г., Данко О.М., Ценцер Н.І., Мокенда А.Р.</i> ЗНАЧЕННЯ СОБВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЕКОНОМІКИ	67
8. <i>Лазанець А.Г.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ МОНИТОРИНГУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА	70
9. <i>Бойко Я.М.</i> ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЛІСОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЗАКАРПАТТЯ	71
10. <i>Гапо М., Чучка І.М.</i> Студентка <i>П.Ю., Сентімері Б.</i> РЕГІОНАЛЬНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПРИБУТНИЦТВО У ОРПІНІ	84
11. <i>Данчиків Й.Я., Недошито О.І., Остап'юк М.Я.</i> ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ	91
12. <i>Кузівнійський Ю.А.</i> МЕХАНІЗАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБРОБКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ОБЛІКУ	99
13. <i>Шиндер Г.Г.</i> УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК - ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СИСТЕМНОГО МЕТОДУ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ	106
14. <i>Ценцер Н.І.</i> Перелік <i>Л. Мокенда А.Р.</i> СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПИТАНЬ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ	112

15. <i>Гапо М., Данко О.М., Дубич М.І., Турчані К.</i> СИСТЕМНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ	118
16. <i>Шиндер І. Ю.</i> ДІЯКИ МІРКУВАННЯ ПОДІО СТРУКТУРИ РЕЖИМУ ЕКОНОМІЇ	125
17. <i>Домашенко В.І., Тушиця М.М., Дубич М.І.</i> ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВВЕДЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДО ГОСПОДАРСЬКОГО ОБОРОТУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	130

РОЗДІЛ II

18. <i>В.В. Масюк, Т.М. Паузан, В.М. Пісар, І.М. Пісар.</i> РОЗРАХУНОК ЕЛЕКТРОННИХ ТА КОЛІВАЛЬНИХ СПЕКТРІВ БЕТАВОРАТУ БАРІО	138
19. <i>Кучинь Ю.Б.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТИВУВАННЯ ГРИБІВ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	142
20. <i>Біланч В.С., Пісар І.М., Пісар В.М.</i> ІНФРАНІЗЬКОЧАСТОТНІ МЕХАНІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СТЕКОЛ (GeS ₂)(As ₂ S ₃) _{1-x}	145
21. <i>Дубич М.І., Данко О.М., Дубич І.І., Парасюда В.В.</i> ПЕРУЧІННІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	149
22. <i>Розит М.М.</i> ПРОЦЕСИ ВІДНОРАДІКАЛЬНОГО ОКИСЛЕННЯ ТА ІНКРОВАНИЙ ДАБЕТ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ДАНУ ПРОБЛЕМУ	155
23. <i>М.В. Сметько, В.Т. Масюк.</i> ДИНАМІКА ВМІСТУ К40 ТА CS I37 В ДОННИХ ВІДКЛАДЕННЯХ Р. ЛАТОРИЦІ	160
24. <i>Руєні В.І., Торосіні О.М.</i> ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ «ВІДПРІНИХ ПРОСТОПІВ В КЕРУВАННІ ЛІКУВАЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНИМ ПРОЦЕСОМ	163
25. <i>Федак В.В., Дубич І.І., Тютюнников С. В., Варга С.Ш.</i> ВПІВІВ ТЕХНОЛОГІЧНОСТІ КОНСТРУКЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ПОБУТОВИХ ГАЗОСИГНАЛІЗАТОРІВ	167
26. <i>Сметько М.В., Сметько М.М., Яківа С.С.</i> МЕТОДИКА МЕТРОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАММА-СПЕКТРОМЕТРИЇ ЗРАЗКІВ	172

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМИЧНОГО
ТА СОЦИЈАЛНОГО
ПОЗИТКУ РЕЛОНУ
I ПРАКТИКА НАУКОВОТО
ЕКСПЕРИМЕНТУ

A magyar és ukrán tudományos kutatók, professzorok nevében köszönetemet fejezem ki a Kárpátaljai Tudományos Egyesület Elméleti Részlegének, továbbá az Ukrajn Mémóriai Tudományos Akadémia Nyugat-Ukrainai Részlegének, azért a lehetőségért, amint immár tíz éven keresztül a "tudományos periodika" megjelenéseivel fórumot teremtett ahhoz, hogy legújabb önálló és közös kutatási eredményeinket közkinccsre tegyék. E jubileum alkalmából, elismerésemet fejezem ki a periodika alapítójának, Dr. Dudics Iván akadémikus úrnak, és rajta keresztül a Szerkesztő Bizottság valamint ukrán tudósainak, illetve a szerkesztőség munkatársainak.

Dr. Galó Mihály
a periodika Szerkesztő Bizottságának
magyar elnöke,
az Ukrajn Mémóriai Tudományos Akadémia tagja,
az MTA Debreceni Akadémiai Bizottság,
Mezőgazdasági Szakbizottságának társelnöke

Знано по набору 02.12.2002. Изписано до друкы 28.12.2002 г. Формат 60x90.
Папир друкарски №2. Оберт 15,4 ум. друк. арк. Замовлення №72.
Тираж 300 прим. (Накл.150, Знакл.150).
Видруковано у типографії Ниревчеського Державного Інституту.
4400 Ниревчеза, вул. Ракоці 69, Урошчина, тел. 433-433.

27. Русин В.І., Сісакі І.Т., Вандурин О.Ю., Сісакі М.П. НОВІТНІ
ФІЗИКОМЕТРИЧНО-ІАЗЕРНІ МЕТОДИКИ В МЕДИЧИНІ
І ПРАКТИЦІ

177

28. Ситченко Н.И., Бондарь В.Г., Косяк Ю.А., Несмерко Г.В.,
Ткачук А.А., Даракча В.В., Лядур Н.И. РАДІОМЕТРОПІЛЬНІ
МЕТОДИ СИНХРОНІЗАЦІЇ

182

29. Даракча В.В., Лядур І.І., Монар І.В., Кардов Н.Ю.,
Ліпник І.І. МІКРОАНАЛІЗ МРБЖКА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ISO

187

30. Karoly Tivadar, György Kende, Dudič Ivan
STANDARDIZATION EFFORTS IN THE QUALITY ASSURANCE
OF THE WORLD'S CAR INDUSTRY

194

31. Tarr Ferenc, A FLAMONOK HOSSZÚTÁVUKUTATÁSAINAK
KORSZERŰ ELBIZTOSÍTÁSA

201

32. Kaszanyi Gábor, Kalló Gábor, Gipszbeton Szerkesztők
ÉRTÉSENEK ŐRLEHETŐSÉGEI

205

33. Karoly Tivadar, DIE AUSGESTALTUNG DER GEMEINSAMEN
GEWÄSSER-BEWIRTSCHAFTUNG UND DES
GEWÄSSERSCHUTZES IN EU

212

34. Andras Botos, Agnes B. Simon, Jozsef Nyilas, EXPERIMENTS ON
USING OF FUZZY TECHS, 5 PROGRAM AT COLLEGE
OF NYIREGHYHAZA

218

35. Jánina Alaszewicz, Igor Kurinyk METROLOGICZNE PODSTAWY
WYKORZYSTANIA INTERNETU DO SYSTEMÓW
POMIAROWYCH

224